

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/1/2017
Identifikačné číslo spisu: 6113231755
Dátum vydania rozhodnutia: 13.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6113231755.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v spore žalobcu ELTECH NENINCE s.r.o., so sídlom Osadná 239/1, 991 26 Nenince, IČO: 47 761 253, zastúpeného JUDr. Jozefom Školníkom, advokátom, so sídlom Mierová 1, 990 01 Veľký Krtíš, proti žalovanému PROGRES - HL, s.r.o., so sídlom Mičinská cesta 45, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 31 632 718, zastúpenému Advokátska kancelária Laššák s.r.o., so sídlom Rudlovska cesta 33, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 771 651, o zaplatenie sumy 14 399 € s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/283/2015-132 z 27. januára 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/283/2015-132 z 27. januára 2016 a rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 64Cb/94/2014-98 z 19. mája 2015 vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 14 399 € a úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 24 399 € od 7.02.2013 do 11.09.2013 a zo sumy 14 399 € od 12.09.2013 do zaplatenia a v závislom výroku o trovách konania, z r u š u j e a v e c v r o z s a h u z r u š e n i a v r a c i a n a d ě a l š i e k o n a n i e Okresnému súdu Banská Bystrica.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom č. k. 64Cb/94/2014-98 z 19. mája 2015 rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 14 399 € a úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 24 399 € od 7.02.2013 do 11.09.2013 a zo sumy 14 399 € od 12.09.2013 do zaplatenia a nahradiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia v sume 1 451,63 € a iné trovy konania v sume 863,50 €, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. V časti o zaplatenie zmluvnej pokuty žalobu zamietol.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobou v znení jej zmeny sa právny predchodca žalobcu domáhal proti žalovanému zaplatenia istiny 14 399 €, úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 24 399 € od 7.02.2013 do 11.09.2013 a zo sumy 14 399 € od 12.09.2013 do zaplatenia a zmluvnej pokuty vo výške 0,05 % za každý deň omeškania zo sumy 24.399 € od 7.02.2013 do 11.09.2013 a zo sumy 14 399 € od 12.09.2013 do zaplatenia. Uznesením zo 14.01.2015 súd prvej inštancie vyhovel návrhu, aby do konania na miesto doterajšieho žalobcu vstúpila obchodná spoločnosť ELTECH NENINCE s. r. o.,

so sídlom Osadná 239/1, Nenince, IČO: 47 761 253, nakoľko zmluvou o postúpení pohľadávky z 31. júla 2014 žalobca Q. S. v zmysle ust. § 92 ods. 2 a ods. 3 OSP (ďalej aj „OSP“) postúpil žalovanú pohľadávku spoločnosti ELTECH NENINCE s. r. o., Nenince.

3. Na základe objednávky č. 73/2012/02 z 31.10.2012 došlo medzi právnym predchodcom žalobcu ako zhotoviteľom a žalovaným ako objednávateľom k uzavretiu zmluvy o dielo, predmetom ktorej bol záväzok právneho predchodcu žalobcu (ďalej aj „žalobca“) vykonávať elektroinštalačné práce na stavbe „N. L.“ a tomu zodpovedajúci záväzok žalovaného zaplatiť cenu diela 7,50 € bez DPH za hodinu prác. Žalobca v konaní preukázal splnenie povinnosti zhotoviť dielo, teda vykonať elektroinštalačné práce, a to údajmi zaznamenanými v stavebnom denníku, z ktorého súd prvej inštancie mal preukázané, že ako stavbyvedúca konala na predmetnej stavbe X. S., ktorá vykonávanie prác po jednotlivých dňoch potvrdzovala svojim podpisom v stavebnom denníku. X. S., ako osoba konajúca za žalovaného, svojim podpisom potvrdila aj prevzatie faktúry č. 201227, ktorou žalobca vyfaktúroval žalovanému cenu vykonaných elektromontážnych prác (cenu diela) v sume 24 399 €.

4. Podľa názoru súdu prvej inštancie, poskytnutím čiastočného plnenia v sume 10 000 € došlo k účinkom uznania aj zvyšku dlhu, na základe čoho sa na žalovaného presunulo dôkazné bremeno o neexistencii jeho záväzku. Vzhľadom na to, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno na vyvrátenie účinkov uznania záväzku a žalobca preukázal, že osoba oprávnená konať za žalovaného si u neho objednala elektroinštalačné práce a ich vykonanie a prevzatie potvrdila v stavebnom denníku, ako aj prevzatím faktúry, súd prvej inštancie považoval uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie ceny diela v sume 14 399 € s uplatneným úrokom z omeškania za dôvodný a preto mu vyhovel.

5. Žalobu, v časti týkajúcej sa zaplatenia zmluvnej pokuty, zamietol ako nedôvodnú, pretože v konaní nebola preukázaná existencia písomnej dohody o zmluvnej pokute.

6. V závere odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že k pojednávaniu dňa 19.05.2015 a vyhláseniu meritórneho rozsudku na tomto pojednávaní došlo v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu v zmysle ust. § 101 ods. 2 OSP, pretože na odročenie pojednávania súd nezistil žiadny dôležitý dôvod. Poukázal na to, že právny zástupca žalovaného predvolanie na pojednávanie prevzal dňa 19.03.2015, avšak nedostavil sa na pojednávanie dňa 19.05.2015, pričom do začatia pojednávania svoju neúčast' ani žiadnym spôsobom neospravedlnil. Po začatí pojednávania sa do pojednávacej miestnosti dostavil advokátsky koncipient právneho zástupcu žalovaného Mgr. Marián Štulajter, ktorý ospravedlnil neúčast' právneho zástupcu žalovaného na pojednávaní z dôvodu, že advokátsky koncipient Mgr. Lukáš Laššák, ktorý sa mal pojednávania zúčastniť, mal zdravotnú nehodu, nedostavil sa ani do zamestnania, pričom o tejto skutočnosti dodatočne predložila súdu potvrdenie a advokát JUDr. Martin Laššák, ako aj klient, sa nachádzajú v zahraničí. Po začatí pojednávania vstúpila do pojednávacej miestnosti aj asistentka sudkyne, ktorá oznámila, že dňa 19.05.2015 o 9.10 hod. bolo zo strany právneho zástupcu žalovaného telefonicky oznámené, že omylom nebolo súdu doručené ospravedlnenie z pojednávania z dôvodu služobnej cesty advokáta JUDr. Martina Laššáka a zdravotnej prehliadky koncipienta s tým, že ospravedlnenie spolu s potvrdením od ošetrujúceho lekára doložia súdu dodatočne. Podaním z 21.05.2015 právny zástupca žalovaného oznámil, že na zastupovanie žalovaného na pojednávaní dňa 19.05.2015 bol poverený advokátsky koncipient Mgr. Lukáš Laššák, ktorý sa na uvedenom pojednávaní nezúčastnil z dôvodu lekárskeho vyšetrenia, o skutočnosti ktorej predložil potvrdenie. Zároveň tiež oznámil, že Mgr. Lukáš Laššák bol v tom čase jediná osoba v rámci advokátskej kancelárie, ktorá bola oboznámená s právnym a skutkovým stavom danej veci v rozsahu umožňujúcom poskytnutie právnej služby.

7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3 OSP a žalobcovi, ktorý mal v spore čiastočný úspech, priznal plnú náhradu trov konania, keďže neúspech mal len v pomerne nepatrnej časti, týkajúcej sa zaplatenia zmluvnej pokuty.

8. Na odvolanie žalovaného rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“), ktorý rozsudkom č. k. 41Cob/283/2015-132 z 27. januára 2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v

napadnutom výroku, ktorým súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu 14.399 € s príslušenstvom a v napadnutom výroku o náhrade trov konania. Zároveň žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 312,13 € na účet jeho právneho zástupcu.

9. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že vec prejednal podľa ust. § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 OSP a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny. Stotožnil sa s postupom súdu prvej inštancie, ktorý vec prejednal v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu na pojednávaní konanom dňa 19.05.2015. Konštatoval, že právny zástupca žalovaného prevzal predvolanie na pojednávanie dňa 19.03.2015, teda mal dostatočne dlhý čas na to, aby súdu doručil svoje kvalifikované námietky k uplatnenému nároku a o svojich tvrdeniach predložil aj relevantné dôkazy. Poukázal na ust. § 120 ods. 1 OSP, podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalobca v danom prípade súdu predložil relevantné listinné dôkazy preukazujúce ním tvrdené skutočnosti a pokiaľ žalovaný mienil popierať uplatnený nárok, prešlo na neho dôkazné bremeno preukázať, že nárok žalobcu nie je oprávnený a z akých dôvodov. Právny zástupca žalovaného však žiadne relevantné dôkazy súdu nepredložil a ani nenavrhol vykonať. K tvrdeniu právneho zástupcu žalovaného v odvolaní, že mal záujem listinné dôkazy predložiť na pojednávaní dňa 19.05.2015, avšak keďže sa nemohol pojednávania zúčastniť, tým že súd prvej inštancie vec prejednal a rozhodol, odňal mu možnosť konať pred súdom - odvolací súd uviedol, že nakoľko predvolanie na pojednávanie mal právny zástupca žalovaného doručené dva mesiace pred jeho uskutočnením, bolo jeho povinnosťou predložiť tvrdenia a dôkazy súdu pred pojednávaním, aby súd mal možnosť na pojednávanie sa pripraviť. Nestotožnil sa s námietkou právneho zástupcu žalovaného, že tým, že súd prvej inštancie dňa 19.05.2015 pojednával a rozhodol v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu, odňal mu možnosť konať pred súdom. Poukázal na to, že koncipient advokátskej kancelárie, zastupujúcej v konaní žalovaného, sa dostavil do pojednávacej miestnosti až po tom, čo súd prvej inštancie vyhlásil uznesenie, že bude pojednávať v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu, avšak nepožiadaval súd o odročenie pojednávania. Vzhľadom na to, že pojednávanie na súde prvej inštancie sa zvukovo nahrávalo, právny zástupca žalovaného mal možnosť predložiť súdu zvukový záznam, z ktorého by vyplývalo jeho tvrdenie, že požiadal o odročenie pojednávania a konajúca sudkyňa s odročením súhlasila. Keďže takýto zvukový záznam odvolaciemu súdu predložený nebol a odvolateľ ani nežiadal takýto dôkaz vykonať, odvolací súd nepochyboval, že obsah zápisnice z 19.05.2015 nebol v rozpore so stavom, ktorý sa udial v pojednávacej miestnosti. Mal za to, že pokiaľ súd prvej inštancie vec prejednal a následne rozhodol na pojednávaní dňa 19.05.2015 bez prítomnosti účastníka, resp. jeho právneho zástupcu v súlade s ust. § 101 ods. 2 OSP, neodňal tým žalovanému možnosť konať pred súdom, nakoľko tejto možnosti sa sám zbavil tým, že sa na pojednávanie nedostavil, hoci naň bol včas predvolaný, pričom žalovaný a ani jeho právny zástupca kvalifikovaným spôsobom pred začatím pojednávania neospravedlnili neúčast' na pojednávaní a nepožiadali o jeho odročenie z dôležitých dôvodov a k žiadosti nepredložili relevantný listinný dôkaz, t. j. lekárske potvrdenie o tom, že advokátsky koncipient JUDr. Matúš Laššák sa nemohol na pojednávanie dostaviť. Všetky tieto listiny boli do súdneho spisu doložené až po termíne pojednávania, pričom z lekárskeho potvrdenia nevyplýva, že išlo o akútne vyšetrenie, pre ktoré sa advokátsky koncipient nemohol pojednávania zúčastniť. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne v súlade s ust. § 101 ods. 2 OSP, keď vec prejednal v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu a svojim postupom neznemožnil realizáciu procesných práv žalovaného, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok a neodňal mu možnosť konať pred súdom.

10. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v sume 312,13 € titulom trov právneho zastúpenia.

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, v ktorom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie za účelom učinenia zadosť právu na spravodlivý súdny proces. Prípustnosť dovolania žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) vyvodzoval z ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP z dôvodu, že postupom odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože počas celého konania

(prvostupňového ako aj odvolacieho) bol porušený princíp rovnosti účastníkov konania v neprospech dovolateľa a princíp voľného hodnotenia dôkazov, na ktorý poukázal v odvolaní, pričom odvolací súd sa s jeho námietkami nijakým spôsobom nevysporiadal. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné, prísne formalistické, tendenčné, s absenciou nestrannosti a neposkytuje presvedčivú a spravodlivú argumentáciu, zachovávajúc princíp rovnosti účastníkov konania, čo spôsobuje arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie.

12. Dovolateľ uviedol, že už v odvolaní poukázal na to, že v konaní došlo k porušeniu princípu rovnosti účastníkov konania, na preukázanie čoho k dovolaniu pripojil zvukový záznam z pojednávania súdu prvej inštancie, konaného dňa 19.05.2015. Pozornosť upriamil na to, že zvukový záznam z každého pojednávania má byť uchovaný na nosiči dát, ktorý má byť pripojený k súdnemu spisu v zmysle ust. § 56 ods. 1 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy (ďalej aj „SKP“). Je preto toho názoru, že účastník nemusí predkladať odvolaciemu súdu zvukový záznam, ktorý je alebo má byť súčasťou súdneho spisu. V prípade, ak existuje pochybnosť o správnosti údajov uvedených v zápisnici z pojednávania oproti účastníkmi tvrdenému stavu, odvolací súd má - v rámci kontrolnej funkcie - túto skutočnosť preskúmať bez akéhokoľvek návrhu alebo podnetu zo strany dotknutého účastníka konania, pretože má dbať na dodržiavanie zákonnosti a správnosti postupu prvostupňových súdov v konaní pred nimi.

13. Dovolateľ ďalej uviedol, že po vypočutí zvukového záznamu zotrúva na svojich tvrdeniach prezentovaných v odvolaní. Zo zvukového záznamu jednoznačne nevyplýva, že koncipient právneho zástupcu dovolateľa Mgr. Marián Štulajter nepožiadala o odročenie pojednávania. S prihliadnutím na všetky okolnosti danej veci je evidentné a jasné, že Marián Štulajter ospravedlnením žiadala o odročenie pojednávania, pričom zo správania konajúcej sudkyne v pojednávacej miestnosti mal za to, že pojednávanie bude odročené. Aj v telefonickkej komunikácii so súdnou asistentkou bolo uvedené, že ospravedlnenie sa vykonáva za účelom odročenia pojednávania. Z celého konania koncipientov právneho zástupcu dovolateľa jednoznačne vyplývala snaha o odročenie pojednávania z dôvodu náhlej a akútnej situácie tak, ako bola dovolateľom prezentovaná. Nedoručenie ospravedlnenia do súdneho spisu pred pojednávaním a doručenie ospravedlnenia až po termíne pojednávania, vytýkané odvolacím súdom, vyplývalo zo špecifickosti náhlej a akútnej situácie, vzhľadom na ktorú listiny nebolo možné predložiť v inom termíne, než v tom, v akom boli súdu predložené. Neodročenie pojednávania zo strany súdu prvej inštancie - vzhľadom na prezentované skutočnosti - považuje za nezákonné, neprimerane tvrdé a nespravodlivé. Spôsobom vedenia konania pred súdom prvej inštancie bol konajúcou sudkyňou porušený princíp rovnosti účastníkov konania, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie, a to na základe dvoch skutočností. Prvou skutočnosťou je fakt, že konajúca sudkyňa si v čase 10:20 záznamu vyžiadala výpis z účtu žalobcu, ktorý mal byť predložený až „dodatočne“, po vydaní rozhodnutia. Keďže tento výpis bol potrebný pre rozhodnutie (vo vzťahu k úrokom z omeškania), konajúca sudkyňa si subjektívne osvojila tvrdenie žalobcu bez toho, aby ho mala podložené dôkazom, ktorý podľa nej samej mal byť predložený až dodatočne. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie je teda založený na skutočnosti, ktorá nebola súdu prvej inštancie preukázaná. Druhou skutočnosťou je fakt, že v čase 18:56 zvukového záznamu po tom, ako bol zo strany konajúcej sudkyne žalobca poučený podľa ust. § 120 ods. 4 OSP a jeho právny zástupca sa vyjadril, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a ani nepredkladá žiadne iné dôkazy a zároveň využil svoje právo záverečnej reči, bol zo strany žalobcu predložený konajúcej sudkyňi stavebný denník, ktorý v konaní dovtedy predložený nebol, na čo po krátkom oboznámení sa s ním (cca 35 sekúnd záznamu) konajúca sudkyňa v čase 19:28 zvukového záznamu vyhlásila, že predloženie denníka vsunie do textu diktovanej zápisnice o pojednávaní pred uznesenie o skončení dokazovania, ako dôkazný prostriedok predložený štatutárnym zástupcom žalobcu, o ktorom sa následne viedla krátka rozprava. Stavebný denník má cca 25 A4 strán súpisu prác, pričom konajúca sudkyňa sa s ním pred samotným rozhodnutím oboznámila za cca 35 sekúnd. Na dokreslenie celého vedenia konania konajúcou sudkyňou poukazuje na jej subjektívne reakcie a vyjadrenia na adresu advokátskeho koncipienta Mgr. Lukáša Laššáka v čase 3:20, 6:03 a 9:28, ktoré preukazujú absenciu nezaujatosti zo strany súdu prvej inštancie. Podľa názoru dovolateľa, písomné vyhotovenie zápisnice z pojednávania - vzhľadom k tomu, že nie je nepretržite zaznamenávané a diktované v plnom znení konajúcim sudcom - neposkytuje presný a verný obraz o reálnom dianí v pojednávacej miestnosti. Nevykonanie vypočutia zvukového záznamu odvolacím súdom, aj keď tvoril alebo mal tvoriť súčasť

súdneho spisu v odvolacom konaní, podľa názoru dovolateľa predstavuje porušenie práva na spravodlivý súdny proces zo strany odvolacieho súdu a týmto postupom došlo k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom.

14. K argumentácii odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku, že dovolateľ mal povinnosť predložiť ďalšie listinné dôkazy pred pojednávaním dňa 19.05.2015, aby súd prvej inštancie mal možnosť sa s nimi oboznámiť a na pojednávanie pripraviť dovolateľ uviedol, že konaním obidvoch súdov došlo k porušeniu princípu rovnosti účastníkov konania a kontradiktórnosti konania, pretože stavebný denník bol predložený na pojednávaní súdu až po vyhlásení dokazovania za skončené konajúcou sudkyňou a výpis z bankového účtu až dodatočne, po rozhodnutí súdu prvej inštancie. Dovolateľ nesúhlasil s tvrdením odvolacieho súdu, že uviedol len všeobecné námietky proti uplatnenému nároku, bez navrhnutia, resp. predloženia konkrétnych dôkazov. Pozornosť upriamil na to, že v odpore proti platobnému rozkazu presne uviedol, čo pri uplatnenom nároku žalobcu rozporuje. Išlo o právny základ nároku, rozsah žalobcom vykonaných prác a odovzdanie diela žalovanému zo strany žalobcu. Voči tvrdeniam žalobcu vznesol teda také relevantné námietky, ktoré popierali existenciu uplatneného nároku. Námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu uplatnil na pojednávaní dňa 7.10.2014, na ktorom mal byť predložený stavebný denník, ktorým sa mal preukázať rozsah a odovzdanie vykonaných prác zo strany právneho predchodcu žalobcu, avšak z dôvodu jeho osobnej neúčasti sa tak nestalo. Po vznesení námietky o nedostatku aktívnej vecnej legitímácii a následnej neschopnosti vyjadrenia sa zo strany právneho zástupcu žalobcu bolo predmetné pojednávanie súdom prvej inštancie odročené. Žalovaný nepristupoval k sporu ako pasívny účastník konania, ktorého cieľom by bol nezáujem o konanie alebo naťahovanie času. Išlo o jeho procesnú stratégiu, keďže civilný proces je postavený na princípe kontradiktórnosti konania a žalobca je ten, ktorý musí prednostne uniesť dôkazné bremeno ohľadne svojich tvrdení, t. j. podložiť ich dôkaznými prostriedkami, čo v danom prípade nebolo zo strany žalobcu dodržané.

15. Podľa názoru dovolateľa, súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nevysporiadali s otázkou, ako je možné, že práce vykonávané právnym predchodcom žalobcu pre dovolateľa podľa stavebného denníka (na základe ktorého žalobca vykonal 2 711 hodín prác) začali o mesiac a pol skôr, ako bola vystavená objednávka žalovaného voči žalobcovi. Súd prvej inštancie porušil ust. § 132 OSP, keď nehodnotil vykonané dôkazy starostlivo v ich vzájomnej súvislosti a svojím konaním porušil princíp rovnosti účastníkov konania vo vzťahu k dovolateľovi a tým porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu, čím mu odňal možnosť konať pred súdom. Odvolací súd porušil ust. § 132 OSP tým, že aj napriek tomu, že žalovaný na uvedenú nezrovnalosť - časový nesúlad objednávky so stavebným denníkom - poukázal vo svojom odvolaní, sa kvalifikovane nijakým spôsobom nevysporiadal s uvedenou výhradou žalovaného, čím porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces a odňal mu možnosť konať pred súdom.

16. K dovolaniu žalovaného sa žalobca písomne nevyjadril.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania v zmysle ust. § 470 ods. 4 CSP, po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP najskôr skúmal to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľ podal dovolanie osobne na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 8.03.2016. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (zákon č. 99/1963 Zb.). Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle ust. § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ust. § 236, § 237 a § 238 OSP, teda procesnej právnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď žalovaný podal predmetné dovolanie.

19. Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 OSP, dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

20. V preskúmvanej veci je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie. Podľa ust. § 238 ods. 1 OSP je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa odseku 2 vyššie citovaného ustanovenia, je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa odseku 3 vyššie citovaného ustanovenia je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 OSP.

21. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenie možno konštatovať, že dovolateľom podané dovolanie podľa ust. § 238 OSP nie je prípustné, pretože smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky uvedené v ust. § 238 ods. 1, 2 a 3 OSP.

22. Prípustnosť dovolania by vzhľadom na vyššie uvedené prichádzala do úvahy len vtedy, ak by konanie, v ktorom bol napadnutý rozsudok vydaný, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v ust. § 237 ods. 1 OSP. Citované zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak je konanie, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané, postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia, t. j. ak a/ sa rozhodlo vo veci ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd, uvedených v ust. § 237 ods. 1 OSP, prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti podľa ust. § 242 ods. 1 OSP. V prípade, ak dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z tých väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, aj keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal.

23. Dovolateľ v dovolaní nenamietal žiadnu vadu konania majúcu za následok prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. a/ až písm. e/ a písm. g/ OSP a existenciu takejto vady z úradnej povinnosti (ex offa) nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

24. Dovolateľ v dovolaní namietal vadu v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, t. j. že sa mu postupom súdov obidvoch inštancií odňala možnosť konať pred súdom. Túto vadu videl v tom, že počas celého konania (prvostupňového ako aj odvolacieho) bol v neprospech dovolateľa porušený princíp rovnosti účastníkov konania a v konaní na súde prvej inštancie aj princíp voľného hodnotenia dôkazov, pričom odvolací súd sa s jeho relevantnými námietkami žiadnym spôsobom nevysporiadal.

25. Podľa ustálenej judikatúry NS SR sa pod odňatím možnosti konať pred súdom (ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP) rozumie taký vadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

26. K ústavným princípom, tvoriacim jeden z komponentov práva na spravodlivý súdny proces, patrí aj

princíp rovnosti zbraní (resp. princíp rovnosti príležitostí účastníkov konania). Princíp rovnosti zbraní znamená, že každej procesnej strane má byť daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť, vrátane dôkazov, a to za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej sa nachádza jej protistrana. Tento princíp garantuje Listina základných práv a slobôd v článku 37, Ústava Slovenskej republiky v článkoch 46 a 48 a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v článku 6. Explicitne je tento princíp garantovaný aj vnútroštátne, a to najmä na úrovni procesných predpisov. V Občianskom súdnom poriadku sa konkrétne jedná o ustanovenie § 18, podľa ktorého účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Základné zásady spravodlivosti konania, najmä princíp rovnosti zbraní a princíp kontradiktórnosti, ovládajúce celé civilné sporové konanie, sa vzťahujú aj na spôsob súdom vykonávaného dokazovania v tom smere, či účastníci konania mali možnosť nielen navrhnúť vykonanie dôkazov, ale aj možnosť vyjadriť sa k súdom vykonaným dôkazom, a to najmä v prípade, ak súd pri svojom rozhodovaní z takýchto dôkazov vychádzal a tieto boli rozhodujúce pre rozhodnutie súdu v merite veci. Každá strana musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s dôkazmi a pripomienkami, predloženými súdu na účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a následne mať aj možnosť vyjadriť sa k nim. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby boli vypočítané jej argumenty a návrhy (nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 31/2016, sp. zn. III. ÚS 32/2015, sp. zn. I. ÚS 276/2016).

27. Podľa ustanovenia § 40aa OSP (v znení účinnom od 1.03.2015), pojednávanie sa zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku a takto vyhotovený záznam sa uchováva na nosiči dát, ktorý je súčasťou súdneho spisu (pokiaľ záznam nie je uchovaný iným vhodným spôsobom). Rovnako z ustanovenia § 56 ods. 1 SKP vyplýva, že zvukový záznam z každého pojednávania sa uchováva na nosiči dát, ktorý po jeho skončení sa pripojí k súdному spisu alebo sa v súdnom spise urobí poznámka, kde je zvukový záznam uložený.

28. Z obsahu zápisnice o pojednávaní dňa 19.05.2015 vyplýva, že súd prvej inštancie predmetnú vec na pojednávaní prejednal, vypočul právneho zástupcu žalobcu, ako aj štatutárneho zástupcu žalobcu Q. S. a po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania vo veci vyhlásil rozsudok. V odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie žalovaný uviedol, že ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní zaslal súdu s vedomím, že súd pojednávanie odročil tak, ako to osobne na predmetnom pojednávaní súd uviedol Mgr. Mariánovi Štulajterovi. Odvolací súd v predmetnej veci dňa 27.01.2016 vyhlásil rozsudok, ktorým v napadnutých výrokoch potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Konštatoval, že súd prvej inštancie postupoval správne v súlade s ust. § 101 ods. 2 OSP, keď vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu, pretože boli naplnené všetky zákonné podmienky aj pre vyhlásenie meritórneho rozhodnutia. Pokiaľ odvolateľ tvrdil, že došlo aj k požiadaniu o odročenie pojednávania a dokonca, že konajúca sudkyňa s odročením súhlasila a napriek tomu vo veci pojednávala, odvolací súd konštatoval, že právny zástupca žalovaného mal možnosť túto skutočnosť odvolaciemu súdu preukázať, nakoľko pojednávanie na súde prvej inštancie sa zvukovo nahrávalo. Keďže takýto dôkaz nepredložil a ani ho nežiadal vykonať, odvolací súd uzavrel, že nemal dôvod pochybovať o tom, že obsah zápisnice z 19.05.2015 nie je v rozpore so stavom, ktorý sa v pojednávacej miestnosti udial. Ďalej odvolací súd poukázal na to, že v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka, za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom a zároveň nie je porušená ani zásada kontradiktórnosti sporového konania, pretože ustanovenie § 101 ods. 2 OSP umožňuje súdu v dôvodných prípadoch konať v neprítomnosti účastníkov konania.

29. Dovolací súd nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu v tom, že bolo povinnosťou právneho zástupcu žalovaného navrhnúť vykonanie dôkazu alebo predložiť dôkaz - zvukový záznam z pojednávania na súde prvej inštancie dňa 19.05.2015, pretože z ust. § 40aa OSP vyplýva, že každé pojednávanie sa zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku a takto vyhotovený záznam sa uchová na nosiči dát, ktorý je súčasťou súdneho spisu (pokiaľ nebol uchovaný iným vhodným spôsobom, čo sa musí vyznačiť v súdnom spise). Zvukový záznam z pojednávania súdu slúži práve na objektívne preukázanie priebehu súdneho pojednávania. V prípade, ak ktorákoľvek strana

sporu namieta, že obsah zápisnice z pojednávania, vyhotovený v písomnej forme, nezodpovedá skutočnému priebehu pojednávania, uvedený rozpor nie je možné odstrániť inak, než tým, že opravný súd si vypočuje zvukový záznam o priebehu pojednávania na súde nižšej inštancie a porovná ho s obsahom zápisnice, vyhotovenej súdom v písomnej forme. Zvukový záznam pojednávania (ust. § 40aa OSP) nemožno vyžadovať ako dôkaz od účastníka konania (strany sporu) v zmysle ust. § 120 ods. 1 OSP, pretože to nespadá pod dôkaznú povinnosť účastníka konania v zmysle citovaného ustanovenia OSP, keďže nejde o dôkaz na preukázanie tvrdenia účastníka, relevantný pre rozhodnutie vo veci samej.

30. Za účelom objektívneho zistenia reálneho priebehu pojednávania na súde prvej inštancie dovolací súd si vypočul zvukový záznam z pojednávania konaného dňa 19.05.2015. Aj keď advokátsky koncipient Mgr. Marián Štulajter v čestnom prehlásení z 29.06.2015 uviedol, že spolu s ospravedlnením požiadal súd prvej inštancie aj o odročenie pojednávania, uvedená skutočnosť nevyplýva zo zvukového záznamu o priebehu pojednávania na súde prvej inštancie dňa 19.05.2015. Rovnako nevyplýva ani z podania právneho zástupcu žalovaného z 20.05.2015 (doručeného súdu prvej inštancie dňa 21.05.2015), ktorým právny zástupca žalovaného len ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní súdu dňa 19.05.2015, s bližším vysvetlením dôvodov, pre ktoré sa tohto pojednávania nemohol zúčastniť. Vzhľadom na neprítomnosť žalovaného, resp. jeho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 19.05.2015 a absenciu akéhokoľvek podania právneho zástupcu žalovaného, ktorým by súd požiadal nielen o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, ale aj o jeho odročenie s uvedením vážnych dôvodov, konajúca sudkyňa po otvorení pojednávania vyhlásila uznesenie o tom, že bude pojednávať v neprítomnosti žalovaného v zmysle ust. § 101 ods. 2 OSP. Takémuto postupu súdu prvej inštancie nie je možné nič vytknúť, keďže asistentka sudkyne s vyhotoveným písomným úradným záznamom o obsahu telefonického rozhovoru s právnym zástupcom žalovaného, ako aj Mgr. Marián Štulajter, advokátsky koncipient právneho zástupcu žalovaného, sa do pojednávacej miestnosti dostavili až po vyhlásení uznesenia o tom, že súd bude pojednávať v neprítomnosti žalovaného.

31. Po vypočutí zvukového záznamu však dovolací súd dospel k názoru, že v ďalšom priebehu pojednávania došlo zo strany súdu prvej inštancie k porušeniu princípu rovnosti zbraní a tým aj k porušeniu práva na spravodlivé prejednanie veci (spravodlivý súdny proces). Účastníci v konaní pred súdom, nachádzajúci sa v proti sebe stojacich procesných postaveniach, musia mať v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie (ust. § 18 OSP). Súd je povinný poskytnúť im rovnaké možnosti k uplatneniu ich práv, čo predpokladá primeranú možnosť predniesť ich záležitosť, vrátane dôkazov, a to za podmienok, ktoré ich nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej sa nachádza protistrana, čo sa týka aj procesu dokazovania, ktorý nie je jednorazovým aktom, ale procesom dielčích úkonov, ktorých výsledkom v ich vzájomnej spojitosti a nadväznosti je to, že súd dospeje k poznatku, ktorý je predmetom dokazovania. Súd preto musí zachovať princíp rovnosti zbraní aj v procese vykonávania dokazovania, pretože ak spôsob vykonávania dokazovania zo strany súdu nie je férový vo vzťahu k obidvom stranám v kontradiktórnom postavení, potom to môže viesť k porušeniu práva strany sporu (účastníka konania) na spravodlivý proces. Tak tomu bolo aj v posudzovanom prípade, keďže zo zvukového záznamu o priebehu pojednávania konaného dňa 19.05.2015 vyplýva, že po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania sudkyňa uviedla, že žalobcom predložený stavebný denník (ktorý bol relevantným dôkazom pre rozhodnutie vo veci samej) vsunie do textu diktovanej zápisnice o pojednávaní pred uznesenie o vyhlásení dokazovania za skončené. Rovnako nie je prípustné, aby výpis z účtu žalobcu (relevantný vo vzťahu k rozhodnutiu súdu o úrokoch z omeškania) bol predkladaný súdu dodatočne po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania, resp. vyhlásení rozsudku. Uvedeným spôsobom vykonávania dokazovania zo strany súdu prvej inštancie tak došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní v konaní v neprospech žalovaného a tým aj k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, čím došlo k vade v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, t. j. k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom.

38. S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 449 ods. 1 CSP zrušil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Zároveň zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, pretože nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (ust. § 449 ods. 2 CSP) a podľa ust. § 450 CSP vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

39. O trovách pôvodného a dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí (ust. § 453 ods. 3 CSP).

40. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.